

ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ МАЙБУТНІХ МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

DEVELOPING LANGUAGE COMPETENCE OF FUTURE MEDICAL SPECIALISTS: PERSPECTIVES AND CHALLENGES

Ця стаття ставить перед собою важливу місію – дослідити та висвітлити проблему формування мовної компетенції серед майбутніх медичних спеціалістів, що є критично важливою для сучасного медичного співтовариства. Зростаюча глобалізація медичної практики та інтернаціоналізація наукового обміну вимагають від майбутніх лікарів не лише високих клінічних навичок, але і добре розвинутих мовних здібностей, зокрема володіння англійською мовою на високому рівні.

В статті розглядаються різні аспекти навчання англійської мови в медичному освітньому контексті. Автори досліджують вибір методів та підходів до викладання мови, зокрема враховуючи специфіку медичної термінології та комунікаційних вимог в сучасній медицині. Також звертають увагу на розробку спеціалізованих навчальних матеріалів, які допомагають студентам освоювати мову в контексті їхньої майбутньої професійної діяльності.

Автори статті аналізують виклики, пов'язані зі змінами в сучасному медичному середовищі, включаючи зростання кількості міжнародних медичних конференцій та співпрацю з колегами з інших країн. Ці зміни вимагають від університетів інноваційних підходів до навчання, а також зміцнення акценту на мовній підготовці майбутніх медичних фахівців.

Додатково, стаття також надає конкретні практичні рекомендації для вищих навчальних закладів, які готують майбутніх медичних спеціалістів. Метою цих рекомендацій є покращення навчальних програм та забезпечення якості та актуальності мовної підготовки студентів.

Розвиток мовної компетенції в медичній освіті важливий для підготовки кваліфікованих лікарів та дослідників, які можуть успішно спілкуватися та співпрацювати в глобальному медичному середовищі. Однією з рекомендацій є активне використання інтерактивних методів навчання, таких як рольові ігри та симуляції клінічних ситуацій, для практики комунікаційних навичок на англійській мові.

Ключові слова: мовна компетенція, медична освіта, медичні спеціалісти, формування навичок мовного спілкування, профе-

сійна освіта, навчальні методика, медична комунікація, глобалізація медицини.

This article undertakes an important mission – to explore and shed light on the issue of developing language competence among future medical professionals, which is critically essential for the modern medical community. The increasing globalization of medical practice and the internationalization of scientific exchanges demand from future doctors not only high clinical skills but also well-developed language abilities, including proficiency in the English language.

The article delves into various aspects of teaching the English language in the context of medical education. The authors investigate the selection of methods and approaches to language instruction, taking into consideration the specificity of medical terminology and communication requirements in contemporary medicine. Additionally, they emphasize the development of specialized educational materials that assist students in mastering the language within the context of their future professional activities.

The article analyzes the challenges associated with changes in the modern medical environment, including the rise in the number of international medical conferences and collaboration with colleagues from other countries. These changes necessitate innovative approaches to teaching within universities, with an enhanced focus on language preparation for future medical professionals. Additionally, the article provides specific practical recommendations for higher educational institutions that prepare future medical professionals. The aim of these recommendations is to enhance educational programs and ensure the quality and relevance of students' language preparation.

The development of language competence in medical education is crucial for the preparation of qualified doctors and researchers who can effectively communicate and collaborate in the global medical environment. One of the recommendations is the active use of interactive teaching methods, such as role-playing games and simulations of clinical situations, to practice communication skills in English.

Key words: language competence, medical education, medical specialists, development of language communication skills, professional education, teaching methodologies, medical communication, globalization of medicine.

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/66.31>

Левицька А.І.,

канд. пед. наук,

ст. викладач кафедри філософії,

біоетики та іноземних мов

Одеського національного медичного

університету

Постановка проблеми. Проблема, яку ця стаття ставить перед собою, полягає в необхідності розгляду та вирішення важливого завдання формування мовної компетенції серед майбутніх медичних спеціалістів. Сучасний світ відзначається зростаючою глобалізацією медичної практики і комунікації, що робить англійську мову необхідністю для ефективної міжнародної співпраці та професійного розвитку у медичній галузі.

У цьому контексті, формування високого рівня мовної компетенції стає суттєвим завданням для

медичних університетів і освітніх закладів. Проте, цей процес стикається зі значними викликами, включаючи вибір оптимальних методів навчання, розробку спеціалізованих навчальних матеріалів, та ефективну оцінку мовних навичок студентів.

Крім того, зміни в сучасному медичному середовищі, включаючи збільшену кількість інтернаціональних пацієнтів та співробітників, роблять цю проблему ще більш актуальною. Тому стаття покликана розглянути різні аспекти цього питання та надати практичні рекомендації

для поліпшення процесу формування мовної компетенції майбутніх медичних спеціалістів у вищих навчальних закладах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Однією з актуальних тем досліджень є використання інноваційних технологій у навчанні мови. Деякі дослідження досліджують ефективність використання віртуальної реальності та інтерактивних платформ для покращення мовних навичок медичних студентів. Ці технології дозволяють створити іммерсивне навчальне середовище, де студенти можуть спілкуватися в медичних сценаріях та вдосконалювати свою мовну вправність у практичних ситуаціях.

Крім того, деякі дослідження зосереджуються на розвитку міжкультурної компетенції та навичок спілкування з пацієнтами з різних культур та мовних фонів. Вони досліджують, які особливості спілкування мають бути враховані в медичній освіті для забезпечення якісної медичної практики та підвищення задоволення пацієнтів.

Усі ці дослідження та публікації свідчать про постійну активність та інтерес до питань формування мовної компетенції у медичних студентів. Вони надають цінний внесок у вдосконалення методів навчання мові та підготовки майбутніх медичних спеціалістів до викликів глобальної медичної практики.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми:

Невирішеною проблемою, яка залишається недолікнутою в попередніх дослідженнях і вимагає подальшого розгляду, є специфічні виклики, пов'язані із формуванням мовної компетенції майбутніх медичних спеціалістів в умовах глобалізації медичної практики. Ці виклики включають у себе:

Розробку спеціалізованих методик і стратегій навчання англійської мови, специфічно адаптованих до потреб медичної галузі, підвищення якості оцінки мовних навичок студентів, включаючи стандартизовані інструменти для вимірювання мовної компетенції, розвиток ефективних педагогічних підходів для роботи зі студентами, які мають різні рівні мовної підготовки, врахування культурних та мовних особливостей різних груп студентів у медичних університетах, впровадження інноваційних технологій у навчання для підтримки розвитку мовної компетенції.

Розглядаючи ці невирішені аспекти, можна поглибити розуміння важливості мовної підготовки для майбутніх медичних спеціалістів та розробити практичні рекомендації для подолання цих викликів у медичній освіті.

Мета статті «Формування мовної компетенції майбутніх медичних спеціалістів: перспективи та виклики» полягає в дослідженні сучасних методів та стратегій формування мовної компетенції у студентів медичних факультетів, визначенні

перспектив розвитку цієї сфери освіти та аналізі викликів, які стоять перед викладачами та студентами у цьому процесі.

Виклад основного матеріалу

Формування мовної компетенції є важливим аспектом підготовки медичних студентів, оскільки вони повинні володіти високим рівнем мовного володіння для успішної практики та комунікації з пацієнтами та колегами. Ось деякі з ключових методів і стратегій, які можуть бути використані: [5, с. 52].

1. **Інтенсивні мовні курси:** Медичні університети можуть пропонувати інтенсивні курси англійської та інших мов для медичних студентів. Ці курси можуть бути спрямовані на покращення вимови, розуміння медичного жаргону та навичок письма.

2. **Мовні іммерсійні програми:** Медичні студенти можуть брати участь у мовних іммерсійних програмах, де вони опиняються в англійськомовному середовищі та мають можливість взаємодіяти з носіями мови, що сприяє підвищенню рівня мовного володіння.

3. **Використання медичного жаргону:** У навчанні важливо акцентувати увагу на медичному жаргоні та термінах. Студенти повинні засвоїти специфічні терміни та фрази, які вони будуть використовувати у своїй майбутній практиці.

4. **Клінічна комунікація:** Практичні тренування у клінічній комунікації допомагають студентам розвивати навички спілкування з пацієнтами. Вони вчать структурувати та ефективно пояснювати медичну інформацію.

5. **Спеціалізовані курси та матеріали:** Викладачі можуть розробляти спеціалізовані курси та навчальні матеріали, спрямовані на формування мовної компетенції в медичних сферах, таких як хірургія, педіатрія або неврологія.

6. **Самостійне вивчення:** Самостійне вивчення мови за допомогою мовних підручників, додатків та онлайн-ресурсів може бути додатковим способом для студентів покращити свої мовні навички.

Перспективи розвитку мовної освіти для медичних студентів:

1. **Розширення мовних можливостей:** Однією з головних перспектив є розширення мовних можливостей для медичних студентів. Медична спільнота все більше стає глобальною, і студентам потрібно мати можливість вивчати не лише англійську, але й інші мови, які можуть бути важливими для спілкування з колегами та пацієнтами з різних культур.

2. **Міждисциплінарність:** Важливо розвивати міждисциплінарні програми навчання мови, які допоможуть студентам засвоїти медичний жаргон та навички спілкування в різних сферах медицини, таких як хірургія, психіатрія чи гінекологія.

3. **Використання технологій:** Сучасні технології, такі як віртуальна реальність та мобільні додатки

для навчання мови, можуть стати сильним інструментом для покращення мовної компетенції. Медичні університети можуть активно впроваджувати ці технології у свої програми.

4. Курси підвищення кваліфікації для викладачів: Передбачається розвиток курсів підвищення кваліфікації для викладачів медичної мови. Вчителі повинні бути добре підготовлені та орієнтовані на сучасні методи навчання.

5. Комунікативний підхід: Однією з перспектив є акцент на комунікативному підході до навчання, де студенти активно взаємодіють та спілкуються на мові, а не лише вивчають граматичні правила. Це сприяє покращенню практичних мовних навичок.

6. Адаптація до змін медичної практики: Оскільки медична практика постійно змінюється, перспективи розвитку мовної освіти також пов'язані з адаптацією до цих змін. Студентам потрібно навчати актуальним медичним термінам та новим комунікативним стратегіям.

7. Підготовка до міжнародних іспитів: Зазвичай, медичні фахівці повинні проходити міжнародні мовні іспити, такі як IELTS або TOEFL, для визнання своєї мовної компетенції на міжнародному рівні. Отже, підготовка до цих іспитів стає важливою частиною мовної освіти.

Виклики та перешкоди:

1. Технічні обмеження: Недостатність доступу до технічних засобів та інтернет-підключення може ускладнювати використання онлайн-ресурсів та дистанційного навчання [3, с. 272].

2. Культурні та мовні різниці: Студенти з різних країн та культур можуть мати різні рівні мовної підготовки та культурний контекст, що може створювати труднощі взаєморозуміння та спілкування.

3. Завантажений навчальний план: Медичні студенти мають велике навчальне навантаження, і вивчення іноземної мови може вимагати додаткового часу та зусиль.

4. Відсутність мотивації: Деякі студенти можуть не бачити необхідності в засвоєнні мови або не мають достатньої мотивації для навчання мови, оскільки вони вважають, що медичні знання є головним пріоритетом.

5. Можливі мовні бар'єри: Деякі студенти можуть стикається зі значними мовними бар'єрами, особливо якщо вони починають вивчати іноземну мову з нуля.

6. Викладацькі виклики: Викладачі також можуть стикатися з викликами, пов'язаними з розробкою ефективних методів викладання медичної мови та забезпечення мотивації для навчання у студентів.

7. Ефективна оцінка: Визначення рівня мовної компетенції та успішності студентів може бути викликом для викладачів та університетів [1, с. 237].

Для подолання цих викликів і перешкод можуть бути запропоновані різні стратегії, такі як індивідуальне підходу до студентів, розробка підходящих навчальних матеріалів, використання інтерактивних методів навчання, створення мотиваційної атмосфери та підтримка викладачів у процесі викладання. Подолання цих викликів є важливим етапом у розвитку мовної компетенції майбутніх медичних спеціалістів, що дозволить їм успішно спілкуватися та працювати в глобальному медичному середовищі [2, с. 140].

Культурні та мовні виклики

У контексті підготовки майбутніх медичних фахівців існують суттєві культурні та мовні виклики, які потребують уваги та вирішення. Ці виклики виникають через різноманітність досвіду та культурних особливостей як студентів, так і пацієнтів у глобалізованому медичному середовищі. Давайте розглянемо деякі ключові культурні та мовні виклики, з якими можуть стикатися освітяни та студенти:

1. Культурна чутливість: Медичні студенти повинні розвивати культурну чутливість та усвідомленість, щоб ефективно спілкуватися з пацієнтами різних культурних груп. Розуміння та повага до різних культурних норм, вірувань і практик є важливими для надання якісної медичної допомоги.

2. Медична термінологія: Вивчення медичної термінології на іноземній мові може бути викликом. Медичні студенти повинні володіти не тільки загальною мовою, але й спеціалізованою медичною термінологією, яка може відрізнитися між мовами.

3. Медична грамотність: Культурні та мовні відмінності можуть впливати на медичну грамотність пацієнтів, ускладнюючи їм розуміння медичних інструкцій чи надання історії захворювань. Медичним фахівцям необхідно знаходити способи подолання цих розбіжностей у розумінні.

4. Тренінг у культурній компетентності: Освітяни повинні впроваджувати тренінги у культурній компетентності в медичній програмі. Ці тренінги можуть включати в себе семінари з культурною чутливістю, програми з підвищення усвідомленості про різноманітність та практичний досвід роботи з пацієнтами різних культурних груп.

5. Інклюзивність: Створення інклюзивного навчального середовища є ключовим. Медичні університети повинні сприяти різноманітності серед студентів та викладачів, щоб сприяти культурній інклюзії та повазі до різних точок зору.

Висновки даної статті підкреслюють важливість формування мовної компетенції у майбутніх медичних спеціалістів у контексті сучасних глобальних викликів та перспектив розвитку. Глобалізація медичної практики, міжнародний обмін знаннями та зростаюча різноманітність

пацієнтського спілкування ставлять перед медичними університетами завдання підготувати медичних фахівців, які володіють високим рівнем мовного володіння та мають розуміння культурних аспектів спілкування.

Зауважується, що адаптація до вимог глобального спілкування та подолання викликів, таких як технічні обмеження та відсутність мотивації, можливі завдяки інноваційним підходам та активній підтримці студентів та викладачів [4, с. 283].

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Артеменко Т. М., Липко І. П. Про деякі тенденції навчання іноземної мови *Методичні та психолого-педагогічні проблеми викладання іноземних мов на сучасному етапі*. Київ, 2012. С. 17.
2. Іванишин Г. Навчання професійно зорієнтованого діалогічного мовлення іноземних студентів медичних спеціальностей вищих навчальних закладів: лінгводидактична модель *Теорія і практика викладання української мови як іноземної*: [зб. наук. пр.]. Львів: ЛНУ, 2014. Вип. 10. С. 136–144.
3. Козачук А.А. Комунікативна компетентність – обов'язковий компонент фахової готовності медиків *Гуманітарна складова вищої освіти: проблеми та перспективи. матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Харків., 2011. С. 271–273.
4. Кузнецова І.В. Формування мовної компетентності майбутнього лікаря в процесі навчання іноземній мові *Гуманітарна складова вищої освіти: проблеми та перспективи. матеріали Всеукраїнської науковопрактичної конференції*. Харків., 2011. С. 282–284.
5. Левицька А.І. Дистанційне викладання іноземних мов у медичному університеті *Інноваційна педагогіка*. Одеса, 2023 № 62. Ч. 2. С. 51–54.
6. Левицька А. І. Формування готовності майбутніх лікарів до міжкультурної взаємодії у професійній діяльності *015 професійна освіта (спеціалізація–теорія і методика професійної освіти)*: дис. – ПУПУ ім. КД Ушинського», 2022.